

Ông Bang xin làm trước, mua một đạo hóa 4500 và đưa ra 500000. Nhờ làm phép hộ, chủ ta làm phép gọi ghém kỹ lưỡng, lại giao ngay cho ông Bang đem cất vào tủ sắt, đặt đúng 49 ngày hãy lấy ra buôn bán. Ông Bang đã làm thì các chủ hiệu cũng muốn làm, lần lượt mới được, thiết đãi, ai cũng muốn mới được trước. Mãi đến hôm 7 lầy, chủ ta mới thư thả công việc, 1 giờ trưa thu xếp hành lý nói xuống Sầm-sơn chôi.

Một người làm công cho ông Bang tên là « Sỏi-sỏi » sinh nghĩ dò xem thì thấy chủ ta thuê xe ra gare lấy vé hàng ba ra Bắc. Tán chạy rồi chủ « Sỏi-sỏi » vội vàng báo cho ông Bang biết. Ông Bang mở tủ sắt ra xem thì chỉ còn một năm giấy vàng, 500000 đã không cánh mà bay rồi, hỏi các hiệu khác cũng như thế cả, nhà ít nhà nhiều, tính 1 nghìn một trăm có lẻ 1/1.

Một đảng tham lợi mà đi lừa người, một đảng tham lợi mà bị người lừa, người ta thường nói « Tham thì thâm » là thế.

Nghe dân ông Bang đã trình cảm Thanh-hóa nói ra Nam-dinh đón ngay chuyến tàu, đã bắt được chủ « Trung-hoa » ở đây rồi.

Xem chuyện này thì chủ Trung-hoa ấy giả vờ làm phủ làm phép mà trao được bạc của người, đem giấy « vàng » đổi lấy giấy « bạc », cái tay của chủ cũng lạnh thật, thế thì chủ là một nhà huyền thuật. Ngồi nói chuyện với ông Bang mà làm cho hai con voi đá bực nhau, chủ lại là một nhà thôi miên. Hai nghề đều giỏi như thế thì cứ đi làm rồi cũng có tiền tiêu, tội gì mà phải giả vờ lừa người lấy của, dễ đến nỗi dẫn mình vào vòng lụy tiết cho khổ! Còn ông Bang và mấy chủ nhà kia mất giấy « bạc » được giấy « vàng », được lãi to như thế còn phân nan nói gì?

H. T.

NGHỆ-AN

(QUYNH-LU)

Một đầu oan khổ của lương dân

Làng Phú-mỹ thuộc hạt Quỳnh-lưu, có một người thợ độ ngoài 30 tuổi, lâu nay chăm việc làm ăn, chưa hề làm gì trái phép; mới đây trong làng có người vì chút hiềm riêng, nên vu cáo lại huyện rằng người kia có lòng phi phần. Ngày 2 tháng 7 này, quan phủ thấy thông nhì đem lính lên khám xét, chẳng được gì, chỉ có mấy số báo Tiếng Dân, và một quyển diển lệ của Hưng nghiệp hội xã mà thôi. Thấy nhì đã làm giấy rằng không xét được gì, cho người ấy ký và bảo lý pháp thiết rồi về. Sáng hôm sau có lính đòi xuống huyện, người ấy xuống thì thấy nhì cũng hỏi qua loa rồi cho về, tưởng thế là yên, cứ đi làm ăn, không ngờ cách ít hôm nữa, lại thấy lính đòi, mà xuống huyện cũng cứ hỏi qua loa như ngày trước, thấy nhì cũng không chịu xử cho xong việc, lại cứ cho về. Chưa biết bao nhiêu lần đòi nữa mới được thôi!

CÁI NGHĨA ĐỜI NGƯỜI (XÃ-HỘI TIỂU-THUYẾT)

Tác-giả: MARCELLE TINAYRE
Dịch-giả: HOA-TRUNG

Số 31

CHƯƠNG MƯỜI BỐN (tiếp theo)

Khi ông toan ra thì nói với tôi rằng:

— My Ba-bét đương ở trong ấy với bác cả, ông đã nghĩ rồi. Ông muốn cho đến tôi đi thăm nhà ở vườn, ta cũng đi để đi thăm cho ông bằng lòng.

— Ông xem bác tôi thế nào?

Chàng hỏi đi dự:

— Không được rồi lắm... Song có đang nghĩ lung, bệnh ông nặng nhưng vẫn còn mong được. Có đi đây, đi đâu đâu bình tĩnh của ông cho tôi nghe nào.

Chàng tôi vờ đi chơi ngoài vườn tôi vừa kể chuyện bác tôi cho chàng nghe. Tuy chàng làm nét mặt

Nghe nói quan tình ngai hiều tình, việc gì cũng giao cho thầy thông này, không biết về việc này cái ý của thầy ra sao? mà cứ đòi lên đòi xuống mãi. Mà về một lần đòi thì chẳng những bỏ công việc làm, đi về lộn xộn mà thôi, lại thêm cái tệ của mấy tên lính lệ, hề năm được cái giấy quan đến nhà thì đòi cơm đòi rượu, tiền dón tiễn đưa, làm k.đ. dân lắm. Ở một kẻ lương dân vì những lời vu cáo mà đến nỗi bỏ cả làm ăn, nay đi huyện mai đi huyện, thất cũng đáng thương! những kẻ có tội chứng có rõ ràng đã đành, còn những kẻ vô tội mà bị vu cáo thì phải xét xử cho rành rọt, bề vô tội thì hỏi một lần rồi thả ngay, để dân được yên nghiệp làm ăn, còn những quân vi lòng hiềm thù mà vu cáo cho người này người nọ, thì nên nghiêm trị cho chúng nó chưa đi, thế mới khỏi phiền dân chứ!

CH. B.

QUẢNG - BÌNH

(QUẢNG TRẠCH)

Nhiều dân quá

Báo Tiếng Dân số 100, ra ngày 1er Aout có bài « Nhiều dân quá » nói về lý trưởng Nguyễn-Puê và hương bản Phạm-xuân-Tuê ở làng Tân-phong, tổng Lũ-phong, phủ Quảng-trạch, tỉnh Quảng-bình, nhiều dân về việc làm dân, nay cử việc dịch xác xin tục đăng như sau này:

Nguyên đình làng làm xong từ bữa tháng 3, đến nay đã 4 tháng rồi, hương lý không chịu tính số sách; nhân có bài « Nhiều dân quá » đăng trên báo Tiếng dân mà bữa 21/8/28 quan trên đã gửi cho hương lý để nba bần khai. Rồi đó bữa 22/8/28 hương lý mới làng tính số sách thì đình làng tính hết 416\$66. Làm một cái đình như đình này mà hết 416\$66, thì hương cũng nặng lắm vậy, có lẽ ông hương bản này tăng giá cao cho làng, vì dụ thuế họ hết 2500 thì ông tính 3, 4 đồng 1 thì 111\$84 thì Phạm-xuân-Tuê không chịu nộp cho làng, anh ta tiểu hết rồi chẳng? số tiền 111\$84 ấy không chán mà bỏ đi mất một quai chó chứ!

Hiện nay làng đã sắp có đơn kiện, không biết rồi quan trên xử ra sao?

Một người dân trong tổng lại cáo

TOURANE

HỘI TRUNG-KỲ CÔNG THƯƠNG LIÊN HIỆP Nhóm đại hội đồng

Hội T. K. C. T. L. H. có lời bá cáo cùng các cổ đông của Hội, còn ai chưa góp tiền cổ phần cho Hội, biết rằng đến ngày 10 Octobre là ngày 27 tháng 8 năm nay thì Hội không nhận tiền các cổ đông góp nữa để Hội sẽ đi lên tất cả các cổ đông ra trình T. O. A. N. T. U. O. N. G. M. A. I. zong là nhóm ĐẠI-HỘI ĐỒNG.

Vậy xin các Ngài còn ai chậm trễ chưa góp tiền cho Hội, nên mau mau gửi tiền cổ phần lại cho-mấy nhà Hàng-Hàng trước ngày Hội đi để.

Nay mai Hội sẽ có thư cùng là giấy báo cử hội, riêng cho các cổ đông mới đến

đại-HỘI ĐỒNG của Hội (Ngày và chỗ nhóm sẽ nêu sau).

Đại-Quyền cho các Hội-viên

sáng lập của Hội

V. O. D. O. A. N. G. I. A

Industriel

TOURANE

QUẢNG-NAM

(H. O. A. - V. A. N. G.)

Dân kiện lý trưởng

Mới rồi kỳ giả đi ngang làng gần Huyện Hòa-vang, gặp một bọn hơn 30 người khăn đen áo dài, vừa đi vừa trò chuyện, tưởng là dân đi đầu, hỏi trong bọn họ thì biết rõ là câu chuyện đi kiện như sau này: Tại làng H. O. thuộc huyện H. V. có tên lý trưởng đương thời là L. O. thì quyền hống hách, phủ chuẩn làm tiền xưa nay có tiếng. Làng ấy dân số được 143 người đều bắt phục tòng lý ấy, 87 người đồng lòng làm đơn kiện tên L. O. tại huyện mà quan chưa xử, đơn kêu có bốn khoản như sau này: Khoản nhất: Từ ngày quan huyện mới đến lý, mỗi khi đi kinh lý, thì dân làng phải bỏ công việc đem cơm trông đi đón rước. Hiện nay quan có tu bổ nhà môn mà mượn (lời quan sự) dân tư ích mỗi làng đến giúp việc (sự tu bổ nhà môn là tiền của nhà nước, không rõ lại sao quan lại mượn dân, đáng sa trong hương thôn không đủ tư ích mà làm, nay lại quan mượn, chỗ này cũng xin quan dạy cho dân biết vớ!) Khoản thứ 2: Từ ngày quan huyện mới đến lý, mỗi khi đi kinh lý, thì dân làng phải bỏ công việc đem cơm trông đi đón rước. Hiện nay quan có tu bổ nhà môn mà mượn (lời quan sự) dân tư ích mỗi làng đến giúp việc (sự tu bổ nhà môn là tiền của nhà nước, không rõ lại sao quan lại mượn dân, đáng sa trong hương thôn không đủ tư ích mà làm, nay lại quan mượn, chỗ này cũng xin quan dạy cho dân biết vớ!) Khoản thứ 3: Về phần làng H. O. thì quan huyện có 43 người mà lý trưởng mượn có 43 sức cả số dân làng là 143 người phải nộp một người 0\$20 để đóng thuế đi làm xấu dưới huyện. Khoản thứ 4: Về phần làng H. O. thì quan huyện có 43 sức cả số dân làng là 143 người phải nộp một người 0\$20 để đóng thuế đi làm xấu dưới huyện. Khoản thứ 4: Về phần làng H. O. thì quan huyện có 43 sức cả số dân làng là 143 người phải nộp một người 0\$20 để đóng thuế đi làm xấu dưới huyện.

Trong chốn hương thôn, bọn hào cường mà ức hiếp bóc lột được dân ta là vì nhiều cơ, nhưng cái nguyên nhân lớn nhất là dân ta chưa hiểu ngộ. Nếu dân mà hiểu ngộ, hiểu rõ nghĩa vụ và quyền lợi mình, có được một ít thông thường trí thức, thì bọn hào cường cũng đành bó tay chứ còn làm gì được.

Trần-G. Gian

QUẢNG-NHÀ

(NGHĨA-HÀNH)

Sầu một

Ở huyện Nghĩa-hành có làng An-

ba, là một làng giàu nhất trong tổng, công điền hơn 200 mẫu, tư điền hơn 500 mẫu, dân số được 200 người; vì thế nên nhiều kẻ sĩ đáng về việc làng lắm.

Có tên hương hào Cường, hương kiêm Lương, và hương bộ Tiên làm việc làng hơn hết.

Xin kể chuyện ba anh Hương thường làm như sau này:

1. Tôi vụ thầu thuế, ba anh thường nhật hội đồng. Thấy tên dân nghèo nào đóng thuế chừng 5, 7, thước đất, một sào vườn, thì (ta bỏ giọng nạt, vì mấy anh làm việc làng đã ba bốn mươi năm rồi, cách bóc lột đã thạo lắm, làm cho mấy tên dân phải bội trung, có kẻ có 5 thước vườn phải đóng 6, 7 hào bạc.

2. Tôi vụ quản cấp ruộng cho dân thì coi tên dân nào mới trước tịch hoặc đi ở xa, thì mỗi anh hương ăn khoản phần tới chín, mười tên, vì mấy tên ấy không biết ruộng tốt xấu thế nào đành phải giao cho mấy anh lãnh động đóng sưu thuế, nhưng lời mùa khai khẩn thầu thuế, lý trưởng bắt đóng tiền cơm xuống, rút cục cũng phải bán nhà bán cửa, thế vợ đẻ con, động nộp cho đủ số thuế của mình, vì không thể nhờ rầu để các anh hương mà trừ động, đó là kể cái tệ lớn đó thôi, còn làm nhiều việc để tiện không thể nói hết được.

Nghe dân tháng tám đây tôi vụ quản cấp ruộng cho dân, các anh sẽ được mùa nữa.

Trong một làng, mà đến mấy con sâu một như thế, trăm vạn làng thì biết là bao nhiêu? dân cùng trong hương thôn nghĩ có khổ không?

Cam-tuyền lại cáo

BÌNH-ĐỊNH

(TAM-QUAN)

Lại lính tập làm ngang

Cách hai tháng nay ở cửa biển Tam-quan, nhà nước có phái những lính tập, ở đồn Bông-sơn đến gác những ghe thuyền xuất nhập, xem có kẻ nào đầu thiên thời (cholera) để đem đi nhà thương cho khỏi truyền nhiễm, sự dễ phòng ấy thiệt là bực phúc cho dân, nhưng bọn lính tập đến chốn thôn quê tha hồ giỡn nạt, mới sinh ra nhiều việc lỗi thời; nay xin kể một việc đáng lộn như sau này:

Ngày 4 tháng 7 khi 5 giờ chiều, lý trưởng làng Thiệu-xuân đi dạo mát ở mé biển Kim-bông, vừa thấy hai chiếc ghe ngoài biển ghé vào, đây xuống vô bờ, để mua gạo hay là lấy nước, vừa gặp một tên lính đến hỏi rằng: Bấy đến đây sao không xin phép tao, ai cho phép vô bờ? mà bay vô tự tại vậy, để tao bắt đem về thưa quan Thương chánh phạt. Một ghe ở Quảng-nam nghe nói sợ hãi lớt cho tên lính 0\$50, tên lính liền cho đi ngay, còn một ghe ở Quảng-ngãi thì anh lái không lớt, tên lính ra oai giỡn nạt rằng: « Tao bắt mấy về Thương chánh thưa quan phạt xem. » Lái trả lời rằng: « Ghe tao có thuốc, có quyền vô ra ở mé biển trong xứ Bông-

duong này, mà trước khi ghé vô ra đã có các số Thương chánh cho phép thì lao cứ đi, có dấu chỉ trái phép luật với nhà nước thì nhà nước phạt, mấy không có quyền ngăn trở sự vô ra của ghe thuyền được. » Lính bắt lính rằng: « Sao mấy dám kêu tao bằng «mày»? » Tên lính giờ tay đánh anh lái, lý trưởng thấy vậy lại can ra không cho đánh nhau. Lý trưởng nói với lính rằng: « Anh đánh người ta và những điều anh đã buộc đó trái hẳn với bản phân, phải để cho người ta đi, không thì tôi vào báo quan. » Lính mới thả cho lái đi, lật đặt về số, kêu anh em ở nhà mà thuật câu chuyện lại, rồi rủ nhau hiệp sức lại mỗi tên mỗi cây đòn gánh đi kiếm lý trưởng và lái để đánh. Bọn lính đi ngang qua nhà ông Bái-Phượng thấy lý trưởng đang ngồi nói chuyện trong nhà, lên tiếng kêu lý trưởng ra để đánh, vừa có Hương Kiêm nghe kêu vậy, liền bỏ rằng: « Dân dốt, bắt mấy tên lính trôi lại, lính sao dám đến đây đánh ông xã. » Dân liền áp vào bắt trôi lại, Hương - Kiêm đi báo quan Thương chánh. Quan liền đánh dây thép cho quan đồn Bông-sơn và quan Phủ, sáng mai có quan đồn xuống, không có quan Phủ, kêu lính và làng vào nhà Thương chánh lấy ứng-kê, rồi quan đồn và quan Thương chánh xử rằng: Lính đánh làng và làm đều trái phép với lái ghe thì lính lỗi nhiều, nhưng mới một lần thứ nhất, thôi làng tha lỗi cho lính, để quan đem về đồn phạt.

Làng được lính thua lần này là lần đầu hết, biết sau này có được như thế mãi không?

Một người dân làng Thiệu-

Xuân lại cáo

NAM-KỲ

SAIGON

Mật thám những nhieu

Hôm 31 Aout, hồi 7, 8 giờ sáng, một tên mật thám vào nhà cụ Nguyễn-thị-Lô, bán nước mắm ở Vĩnh lợi, đường la Marne.

Tên mật thám giả bộ khám xét qua loa, nói rằng cụ Nguyễn-thị-Lô bán nước mắm giả, rồi bắt lên số căn sát.

Đọc đường, tên mật thám bảo cụ kia rằng tôi mua nặng lắm, nhưng nếu mua cho nó 60\$00 thì nó cũng có thể thu xếp cho yên chuyện được.

Mụ Nguyễn-thị-Lô vàng lời ngay, vay mượn làng điềng được 20\$00 đồng bạc (4 tờ giấy 5\$00.) Nhưng mấy người làng điềng sinh nghi, liền đi báo cảnh sát.

Cảnh sát đến thì tên mật thám còn giỡn nạt mụ kia để lấy cho đủ món tiền. Thấy lính cảnh sát thì tên mật thám nuốt ngay 4 tờ 5\$, cảnh sát bóp họng bắt phải nhả ra, chừng có rõ ràng, không còn chối cãi cái Jường nào nữa.

Tên mật thám đã bị giải đến sở căn sát, bỏ vào vi-o-lông (buồng giam trong sở căn sát) để suy nghĩ công việc mình.

Dịch báo Echo Annamite

ĐỘC-GIÀ LUẬN-DÂN

CÙNG CÁC BẠN THANH-NIÊN HỌC-SINH

Tôi có dịp ghé chơi vài mươi ngày ở Huế, khi tôi đó mới tình trạng học-sinh ở đây thế nào, thì trước hết tôi nghe rằng: « bạn thanh-niên học-sinh ở đây có tục « thù-xá ».

Thù-xá là cái gì? xin bà con để ý hiểu một chút dạng biết các cậu thanh-niên đi học, tiến-hóa về phương-diện nào hơn cả.

Tiếng « thù-xá » là một tiếng lâu nay nước Nam ta không nghe nói lao giờ, chính các cậu mới bày ra để dùng vậy.

Thù-xá (gọi tắt là T. X.) nghĩa cũng như « trại-gai », song cái tục thù-xá của các cậu đây là cái tình mặt-thiết bó buộc một cậu trai phải thương yêu một cậu trai khác học một trường với mình, cũng như một người trai thương một người gái vậy.

Tình đó không phải là tình bằng hữu đâu, mà một cái quan tâm riêng bởi vật dục mà sinh ra.

Vì dụ khi cậu A thấy cậu B diện mạo đẹp-xinh, trắng-trẻo, đi đứng yếu điệu, cốt cách như một nàng Kiều, thì cậu A đem lời hoa nguyệt mà chọc cậu B. Chọc thì khó lắm, vì cậu nào có bộ con gái đó thì hay làm duyên, mà có muốn chọc ghẹo nhau cũng lựa khi đường vắng đêm khuya chứ không dám chọc trước mặt công-chúng bao giờ.

Khi thương yêu nhau rồi, gặp lúc cần vắng trời chiều, hai cậu dắt nhau đến một bóng cây ngồi trò chuyện; nhìn coi thấy nực-n cười: hai cậu ôm hôn-hít nhau, (1) nắm tay, vuốt má nhau, khi vui thì vui thật, mà khi buồn thì nước-mắt cũng chảy ra hai hàng lệ láng-vậy. Cách hai cậu triu mến nhau không khác gì một cặp trai gái.

Khi hết trò chuyện nhau rồi, thì mỗi cậu phải chia mỗi ngã mà đi, sự các cậu khác thấy mà ganh ghen.

Mà về khi cậu B thương cậu A rồi, đi đường gặp ai, cậu B cứ kể nê, đi riêng một mình, hai cậu nào lại chọc thì đã là bộ bất bình và giận lắm. Cậu C nào không biết mà chọc ghẹo cậu B, nếu cậu A hay động thì ghen liền, thù-hiềm nhau, giỡn-nạt nhau, làm lúc phải xảy ra cuộc đấu đá rất kịch-liệt cũng vì vậy.

Hai cậu nào thương nhau thì coi nhau như trứng mỏng. Trong trường điều có từng cặp từng đôi như thế cả.

TIMBRES POSTES USÉS DE L'INDOCHINE

J'achète au plus haut prix Demandez mon tarif d'achat

NGUYEN-VAN-THUC

2, Boulevard Harmand

NAMDINH

rất bình tĩnh song tôi cũng đoán rằng chàng có hơi lo.

Chúng tôi cũng nhau thức đêm chăm nom bác tôi đêm này qua đêm khác, mà những khi sức tôi hơi yếu thì chàng chỉ nói một tiếng là tôi đã khỏe lại ngay. Trong cái phòng tĩnh mịch ấy, thường khi tôi tưởng chừng như cái chết phưởng phất trên lưng chừng. Chúng tôi ít khi nói với nhau làm, chỉ lấy mắt nhìn và tay động mà hiểu được nhau.

Trong những lúc buồn ngủ, hai mắt tôi lại, tôi còn gương trông thì thấy ông toan ngồi dưới chân giường, trong bóng lò mờ ngọn đèn khuya, hai mắt dịu dàng nhìn ai của chàng hết nhìn bác tôi rồi lại nhìn tôi, mà không đưa đi nơi khác.

Một hôm khi mới rạng đông, bác tôi hơi khỏe, sức rất gần như đã hết, tôi nghe gần như đã thư, bác tôi không thở mạnh nữa.

Ông đã nằm yên, có gọi chị Ma rí anh-thay chàng ta một chút, tôi muốn nói với cô chuyện này.

Chị Mari vào ngồi ở ghế tôi, ông toan dặn chị mấy điều rồi đi ra.

Chúng tôi vào trong phòng của cô An-lý trước, phòng ấy tôi đã dọn cho chàng trở.

— Sao? bác tôi khá rồi phải không?

— Có Hy là, tôi phải nói trước với cô, không còn được bao lâu nữa, có phải hết sức can đảm mới được.

— Bác tôi sao rồi?

— Bệnh tình nguy lắm... ông nằm gần như vậy mà tôi lo hơn là những lúc cơn cơn qua... Có phải can đảm mới được.

Tôi nghe câu ấy, dường như cả nhà đổ sụp xuống rồi. Tôi không la, tôi không khóc. Tôi cứ nhìn chốc chốc ông toan như còn muốn hỏi chàng điều gì nữa.

Chàng cầm lấy tay tôi: — Hy là, có Hy là, tôi đi ngủ cho cô làm.

Bác tôi... mà chết à? Chàng đặt tay tôi lên trán, tôi thấy chàng đã tay lên trán tôi, tôi dựa

ngay vào ngực chàng, dường như sức tự nhiên bảo cho tôi rằng chỉ còn nơi ấy là tôi có thể nương dựa được. Khi tôi khóc, chàng thổn thức nói rằng:

— Bấy giờ thì có cả khỏe đi, khỏe cho hả dạ, nhưng vào trước mặt ông thì không nên khỏe nữa. Tôi không khuyên có những điều lắm thường, nhưng có cũng hiểu rằng cô không phải chỉ một mình, còn có một người bạn để chia sầu tâm cùng cô... Có Hy là, tôi đau vì về mặt một người bạn thiết mà tôi cũng đau đớn vì sự đau đớn của cô.

— Ông thực từ từ đi.

Chúng tôi đứng như vậy một hồi lâu, chàng thì lặng thinh, tôi thì nức nở, hai người hiên như ôm chặt lấy nhau. Thình lình tôi lại ra, lấy khăn lau mắt và nói:

Nếu phải thế thì tôi sẽ hết sức can đảm. Tôi muốn rằng bác tôi về cho yên tĩnh dưỡng như trong sinh thời... Chỉ tôi...

Nước mắt tôi lại trào ra, không nói được nữa.

— Tôi sẽ nghe ông, tôi không khóc trước bác tôi đâu... Nhưng ông ơi, đau đớn thế này thì cầm sao được.

Hết cả ngày, lại đến đêm, không thấy có gì biến cả. Nếu tôi không tin lời ông toan thì tôi hẳn phải tưởng rằng bác tôi nằm yên như thế là đã bỏ bệnh rồi. Bác tôi, đau lắm lắm đã hết sinh khí, bấy giờ mới chỉ đợi về thôi. Ông toan cùng tôi cố gắng không để đầu gì là lo sợ, nhưng bác tôi cũng hiểu rằng đã đến chung kỳ.

Suốt đêm tôi thức trong buồng bệnh, chỉ thỉnh thoảng chạy ra ngoài đầu thang gác để dựa trán vào tường mà khóc. Đến sáng thì tôi hình như đã quên cả nước mắt rồi.

Tôi đứng trên giường nhìn bác tôi, ông toan đang bên cạnh kia. Bác tôi ở hai chúng tôi nằm lấy tay mà nói lời rất rõ ràng rằng:

— Hy là, cháu ơi, bác không sống

được nữa. Bác thiết cảm ơn tôi hóa đã cho bác được bình yên trong lúc cuối cùng... Bác muốn nói rằng cháu nhĩa đến, nhưng phải tóm tắt cho tôi lời. Bác xin cháu một điều: phải ở cho trung thành với nguyện vọng của bác, cháu phải làm sao cho ra người đàn bà mà trong ý tưởng bác muốn tạo thành. Cháu phải tránh bọn tiêu-khàng, đừng để cho đức tính của những lời ngon ngọt nó dẫn dụ, chỉ để dành cái đi tình cho người nào chính đáng mà thôi.

Tôi cúi xuống hôn cái trán nhăm nhăm mồ hôi của bác tôi mà nói lại:

— Ai mà có thể khuyên giải cháu cho khỏi đau đớn này, ai mà có thể đến bà cái hại này được? Ai có thể thay bác mà dạy bảo cho cháu được!

(Còn nữa)

Nếu các Ngài mua một cái máy V. T. Đ. (T. S. F.) của hiệu **RADIO-SINDEX**, thì các Ngài ở nhà cũng nghe được hát tây, hát ta, hát lâu và tin tức các nơi mỗi ngày ba lần.

Ai muốn căn dùng điều gì cứ viết thư hỏi,
 muốn nghe thử cứ việc đến mà nghe tận hiệu
 Radio-Sindex không mất tiền.

RADIO-SINDEX

Khi hai cậu đem lòng mến nhau như vậy, thì có vật lạ dở ngon cũng lắm thì nào tình tình nhà mình mà đưa cho được một vài lòng, vì thế mà có nhiều « cậu gái » lấy sắc đẹp mình mà phỉnh phờ « cậu trai » này bảo mua cho cái mũ nỉ, mai bảo mua cho đôi giày da, có rồi bị thương hàn sốt rét thì « cậu trai » mua thuốc thang và bệnh trái đem ăn sặc. Vắng mặt một hồi đã buồn đã nhớ, gặp nhau thì thảo đạt vài lòng; thành thử bỏ hết thì gọi gọi-bầu, mà miễn theo một cái vật-dục quái-gỗ, vì vật dục đó mà sinh ra nhiều tánh rí xú-xà, lừa-gai nhau, giận-bón nhau, ganh-ghét nhau, náo-lạc nhau; bỏ thì giờ không chăm lo học tập, đứng lìen học cha mẹ gọi

(2) Bản thì các trường ở Huế có thời do, hiện nay các trường có kỹ thuật xã như Vinh, Quảng Nam đều đã nhiệm theo thời ấy rồi.

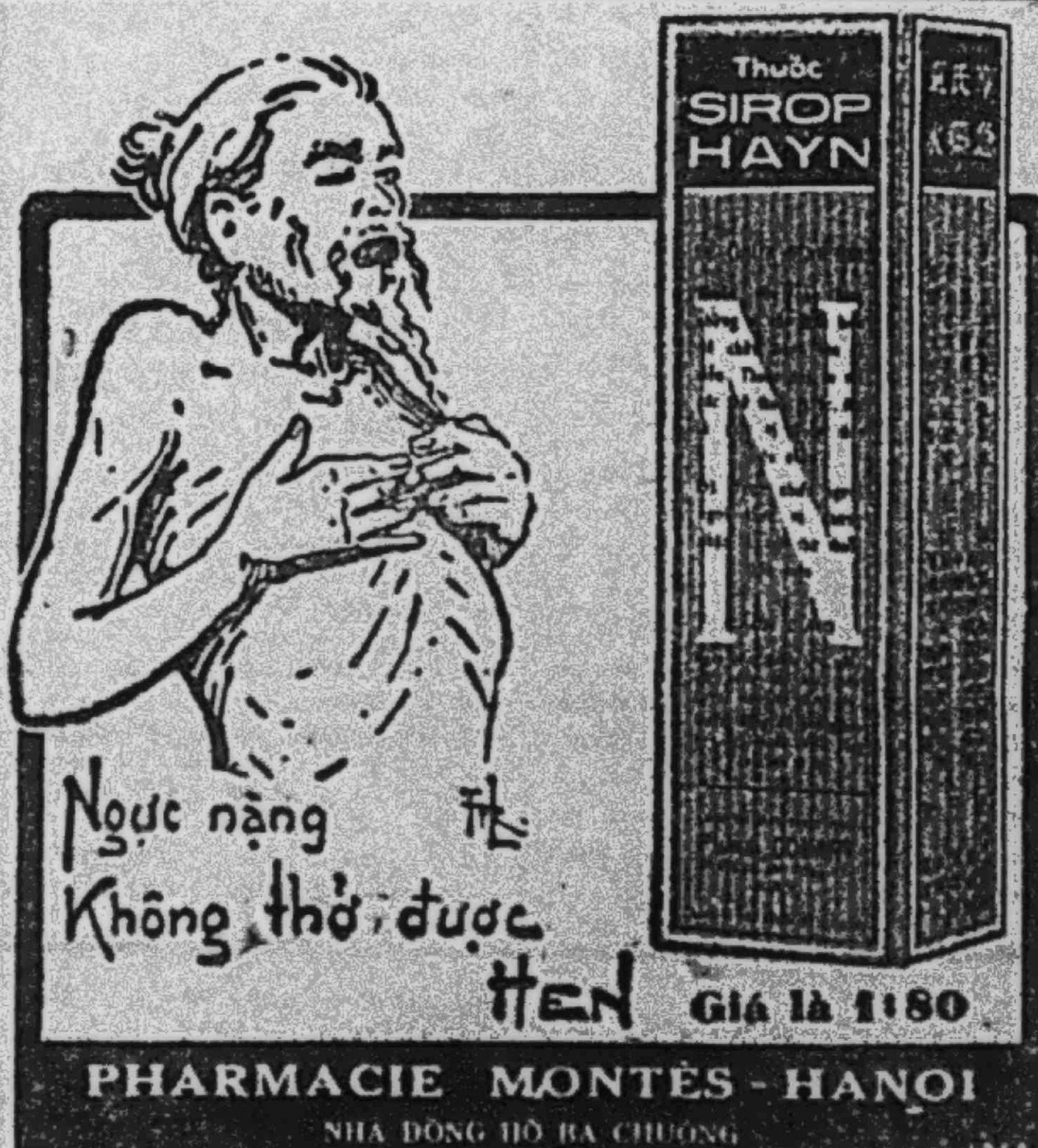
VẠN-QUỐC CHỦ SỨC HỘI

di truyền hóa sự tiến hóa, kết quả sự nghiên cứu đó như lời kết luận của ông Mă-Canh (Morgan), ông Khải-tư Nhĩ (Castle), ông Kiện-ninh-Ty (Jenning), mấy ông này đều bảo rằng cũng có nhiều vật biến hóa màu, nhưng không khác gì lắm, thực ra thì biến hóa rất ít, như thế thì không khác gì cái thuyết "cả thế biến hóa" của ông Đat-nhĩ-Văn; mà sự biến hóa màu chóng không rõ rệt ấy có thể di truyền đến đời sau được, đó là theo lệ cũ của ông Măn-đoai-Nhĩ.

Le Curateur aux Successions Vacantes,
A. PAOLETTI

đẹp mà đẹp thực thì lại là sự quý
yếu, đại khái ông cho rằng loài vật
mà thích hợp với hoàn cảnh mà
sống còn, tất phải biến hóa dần
đần chứ không mau chóng, đó là
một lẽ. lại còn một lẽ nữa, ông
cho rằng sự biến hóa rõ rệt mà mau
chóng là việc ngẫu nhiên mà thôi,
cái tình chất ấy đã lẫn lộn với các tình
khác thì dễ tiến dễ lùi. Nhưng hiện
nay khảo xét ra, thấy rằng cái tình
ấy không vì lẫn lộn mà tiêu diệt :
như cái tình nếu biến ảy là tình chủ
đế (theo lời ông Mạnh-đây-Nhĩ) thì
tự nhiên không tiêu diệt được ; như
cái tình ấy là tình thoái thủ, thì
tình thoái thủ cũng không tiến diệt

(Xem qua trang 4 cột thứ 1)

Ở xa gọi thợ đến mua nếu nhà giấy thép nơi đó gọi được theo cách lãnh hóa giao ngân thì xin chiếu theo, tiền gọi hàng người mua phải chịu.

Sốt nóng..... 0\$10 rét..... 0\$15, 0\$10	Rượu Tô phong thấp 1\$30, 0\$30, 0\$20	Thuốc Ho bột hoản 0\$10	Thuốc Cam tích 0\$10	Dầu thượng hải	Vừa uống vừa thoa chữa khỏi bách bệnh 0\$25
Rượu bổ 2\$00, 1\$00, 0\$30	Thuốc Bỏ thận 2 hoản 1\$00	Thuốc Giang mai 1\$50	Dầu như ý đại quang 0\$10	Huyết trung Bửu	Thuốc bổ nhất trong hoản chứ 2\$00 1\$20
Thuốc Đau mắt 0\$20	Thuốc Diễm kinh 1 hoản 1\$00	Thuốc Lạn 0\$40	Nhan trừ muỗi 0\$20	Bồ phê thánh dược	Thuốc ho rất thần hiệu 0\$30 và 0\$40

